

De l'obra de Serra i Vilaró, *Les Baronies de Pinós i Mataplana*, obtenim les següents dades, a. 950: «villa Bagazanense, prope alveo *Bestasinde*» (III, p. 80); a. 951: «in flumen *Bastasindae*» (III, p. 80); a. 954: «prope alveo *Bestasinde*» (III, p. 81); a. 959: «Domum Sancti Laurentii --- villa Bagazanense, prope alveo *Bastasenne*» (III, p. 277); a. 980: «supra flumen *Bastasinde*» (III, p. 87); a. 984: «prope alveum *Bastasen*» (III, p. 94); a. 1003: «in rivo *Bastasinde*» (III, p. 95); a. 1087: «flumine *Bestessen*» (III, 391). En un antic document de 1061, es parla del monestir de Sant Llorenç de Bagà: «fundatus prope alveo *Bestasinde*» (Miret, *Ant. doc. cat.*, 11).

ETIM. La gran massa de testimonis medievals en -SIND ens orienta decididament cap a una etimologia germànica, paral·lela a les ja conegudes de *Gisclareny* (GISCLASIND), *Castell d'Alareny* (ATHALASIND) o *Gombren* (GOMESIND). És veritat que no trobem en Försteman arrels antroponímiques en *best-*, *bist-*, *-bast*; per això Coromines (cf. E.T.C. I, 37-38) va mirar d'explicar el nom partint de *Berhsind*, *Bertisindis* (Först., 295) per una dissimilació de la -r- de BERHT davant la de -reny. Per a noms de rius menors, provinents de NPP germànics, recordem *Francolí*, *Ges*, *Ricardell*, *Guard* i altres.

Però les formes medievals proven que la -s- davant la -t- és més antiga que la -r- intervocàlica, ço que dificulta (cf. l'art. *Betrén*) aquesta etimologia.

En rigor, res impedeix partir del germ. *best* 'millor'; potser Först. es va estalviar de recollir-ne proves antroponímiques documentals, degut al caràcter òbviament germànic del mot. Malgrat el silenci de Försteman, sembla ser que *bast-* es troba documentat en l'antiguitat: Plutarc diu que els *Βαστέπναι* eren *Γαλάται* (per tant, celtes), gents bel·licoses que vivien vora l'*Ἰστρος* (Danubi). Ara bé, C. Riba en l'ed. de Plutarc de la Bernat Metge, vol. VII, nota 34, diu que els «bastarnes» foren el primer poble germànic que es desplaçà del Vístula cap al Sud i que llavors estava establert a l'esquerra de l'Istre o Danubi.

La possibilitat d'un origen pre-romà sembla molt remota, vista la documentació medieval: on apareix constantement *-sind*. Tot i amb això no estarà de més assenyalar que *bastes-iltir-te* apareix en una inscripció de Líria (cf. Schmoll, *Die Spr. Vork. I. H.* VI, 48) i recordar el gentilici *Bastetani*. Tal volta Bastareny no fóra un NP germànic en -SIND, sinó un derivat del nom ibèric amb la terminació *-en*, ben coneguda en basc i en les inscripcions ibèriques. Altres topònims catalans, com *Bastanist*, *Bestracà* o *Bastús*, d'aspecte pre-romà i que contenen un element *bast-* o *best-*, inviten a no deixar tancada aquesta via etimològica. X. T. [Ben desmentida tanmateix pels 6 testimonis en *-sind* des de 950 a 1061 dada de força no contrapesada pels 4 de *-n(n)* de 893 a 1087 com sigui que ja cal esperar que a fi del S. IX ND aparegui assimilat en *(n)n*. Notem que Först. a penes recull tampoc compostos amb GRONI- 'gris' (cf. *Grünberg*, *Grienb-* tan coneguts) i no recull el compost *Gode-sind* (> cat. *Gotzén*), evidentment antics en l'antroponímia ger-

mànica potser perquè formats amb mots germànics d'antiguitat òbvia. És sabut que la representació de la antroponímia visigòtica és molt deficient en el Först. Tot amb tot, encara resta molt més versemblant l'origen germànic que la vaga alternativa pre-romana, apuntalat aquell en el ferm paral·lel de la sèrie *Gisclareny*, *Alareny*, *Gombreny*, *Estelareny*, *Truitarens*, *Querens* del Pirineu berguedà i adjacent. J. C.]

## La BASTIDA

Per a la mena de 'fort' que designava, cf. *DECat* I, 731a46-49; si bé no descartem que en algun cas es tracti de l'acceptació 'pallissa' (a55).

LA BASTIDA de Canigó, poble de Conflent. Oit *la bastida*, 1960, allí mateix, acompanyant J. Seb. Pons.

DOC. ANT. 1359: *La Bastida* (CoDoACA XII, 115); id. 1385 i 1395 (Alart, *Do. Gé. Hist.*, 15, 28); S. XVI: loci de la *Vestida* (ms. 133, B. N. P., fº 66). Ponsich (*Top.*, 29) no el troba amb aquest nom fins a 1267; i és que, com explica en *Ét. Rouss.* II, 92, abans se'n deia *villa Moleto*, v. *Molleti*, *Moled*. Allà també registra *La Bastida d'Oleta* (p. 115), i a Mosset, *La Bastida de Mascardà* (p. 112).

LA BASTIDA d'Hortons te. Cerc; pron. *la Bastí-da*, 1920, a la SdUrg.

DOC. ANT. 1278. *Za Bastida d'Hortons* (Valls T., V. Pir., Andorra, 420). *La Bastida d'En Donat*, devia ser una altra, a la vora del Segre, car se cita junt amb Cívís, i seria prop de Castellciutat (*Spill de Cbo.*, fº 79r i 88v). *La B.* te. Tost (*Nom. CEC*). *La B.*, pron. *la bastída* te. Sort, al cap d'un turó sobre el poble, 1920.

LA BASTIDA de Bellera, pronunciació idèntica, o *l. b. de beléra* 1920, a Sentís; 1975, en el llogaret mateix.

DOC. ANT.: *loch de la B.* 1359 (CoDoACA, 76).

*La Bastida* te. Lles, entre Prullans i Coborriu, 1359 (CoDoACA XII, 89).

*La Bastida* nom d'una masia de Borgonyà te. Cornellà del Terri, i *Serra de la B.* (XLIV, 151, 152).

*La B.* te. Onda (XXIX, 155.20); id., pda. te. Moixent (Mateu Ll. *El P. Val.*, 11), on hi ha *Les Alcusses*. Id. te. Quatretonda (GGRV II, 52).

*Sa Bastida*, gran poss. te. St. Joan de Sineu, ja m. Despuig (XL, 99.19, 108.22, Masc. 28A5). Mola (575 alt.), font, i barri, de ~, amb monument megalític, a Alaró (XL, 24.12, Masc. 9H8).

D'un d'ells (mall.?, SdUrg.?) ha de venir el llinatge i Torre *Sabastida*, p. Horta (Bna.) (Maldà, *Collegi Bona Vida*, 118, 148).

Racó (de) *Les Bastides* (pron. *-ies*), te. Finestrat (XXXV, 139.18). *Lez Ambastides* te. Masroig, Priorat (XIII, 31.22).

Altres derivats de *bastir*. *Bastiments*, *Puig de ~*,